

Zgodovina računalnikov

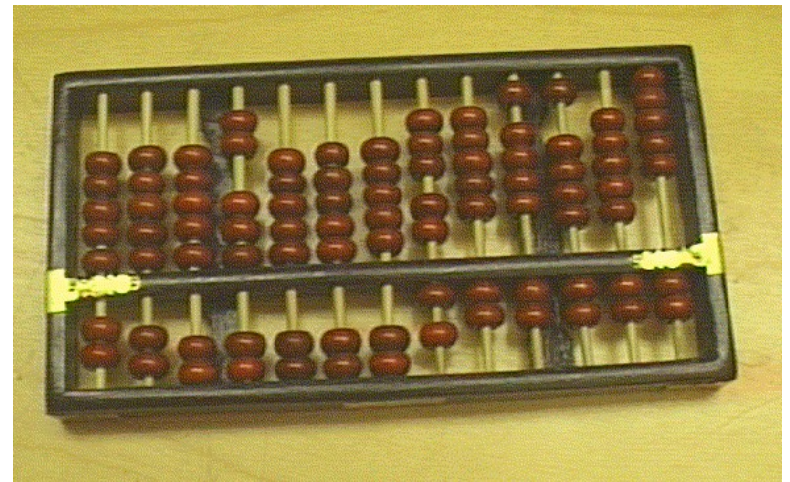
Operacijski sistemi in omrežja

Mehanski stroji

Abakus

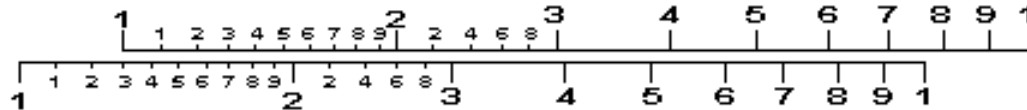
- 2000 p.n.š.
- Ime izhaja iz perzijske besede za gladko peščeno površino
- Omogoča zapis enega števila, seštevanje

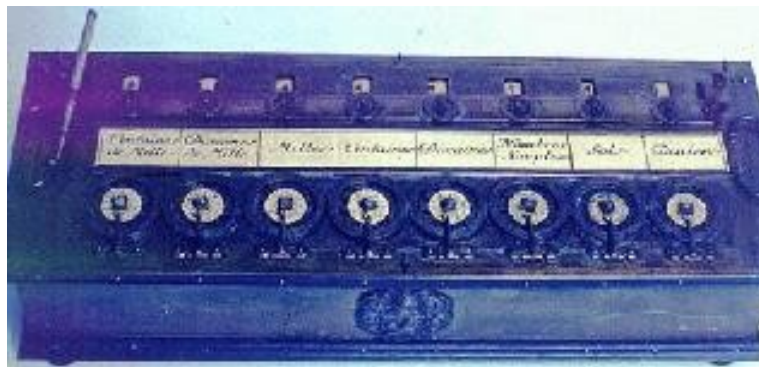
Logaritemsko računalno

- **John Napier** (1550-1617) Anglija
 - Izumil logaritme
 - 2. pol. 17. stol.: logaritemsko računalno

Pascalov seštevalni stroj

- **Blaise Pascal** (1623-1662), Francija
- Oče se je ukvarjal z davkarijo
- Lahko seštevava 5-mestna števila (potem tudi 8-mestna), ne preveč zanesljivo
- Prodano 10-15 strojev + nekaj “piratskih kopij”

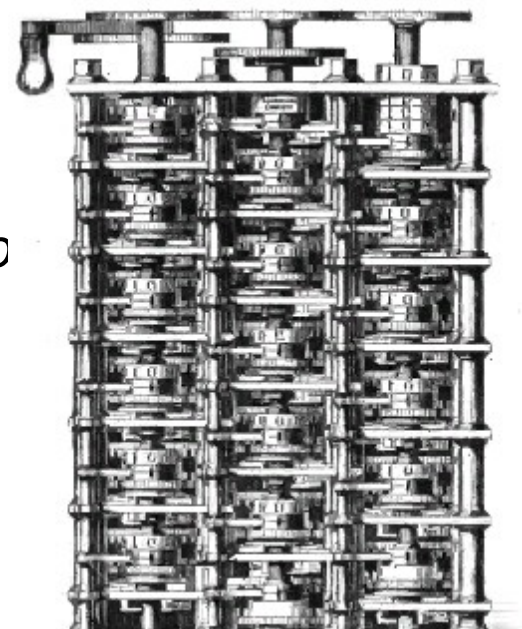
Leibnitzov stroj

- ***Gottfried Wilhelm Leibnitz*** (1646-1716)
Nemčija
- Stroj narejen 1674
- Lahko sešteva in množi 5 do 12-mestna števila; produkt mora biti do 16 mest
- Uporablja mehanizem za prenos pri seštevanju, ki pa ne deluje v vseh primerih
- Stroj je potrebno poganjati z roko

Charles Babbage

- **Charles Babbage** (1792-1871) Škotska
- 1822-1833 se je ukvarjal z diferenčnim strojem – stroj za aproksimiranje funkcij s polinomi na primernih intervalih
- 1836 analitični stroj
 - neodvisen od problema
 - uvede pojme *skladišče*, *kontrolna enota* *program*...
 - (Ne) deluje na zobata kolesa
 - uporablja luknjane kartice

Električni stroji

Herman Hollerith

- **Herman Hollerith** (1860-1929) , ZDA
- Izpopolni uporabo luknjastih kartic ki jih je izumil **Joseph Jacquard** (tkalski stroj.)
- Uporabi elektromagnetne izume svojega časa.
- Njegov stroj uporabijo za popis prebivalstva v Ameriki (1890)
- Kasneje ustanovi podjetje, ki preraste v IBM.

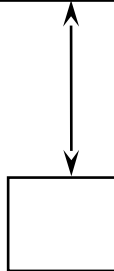
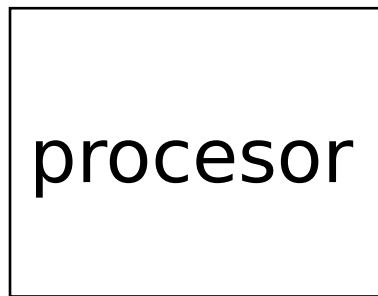

Medtem se je dogajalo...

- 1847 Boolova algebra.
- 1900 **Waldemar Poulsen** naredi prvi magnetni zapis.
- 1906 Izum elektronke
- 1931 **Vannevar Bush** iznajde diferencialni analizator
- 1936 **Alan Turing** opiše abstraktni računalnik (Turingov stroj), osnova za teoretično računalništvo
- 1938 **Claude E. Shannon** je pokazal, kako lahko uporabimo električna vezja za reševanje logičnih operacij.

Turingov stroj

bralno-pisalna glava

celica

Neskončno dolg pomnilniški trak

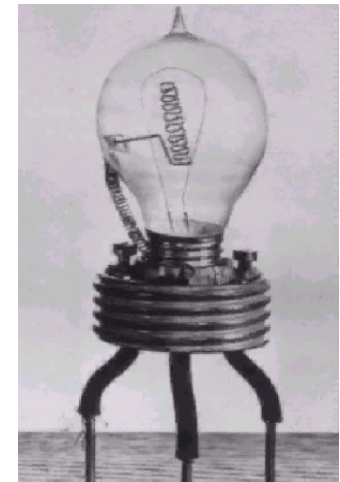
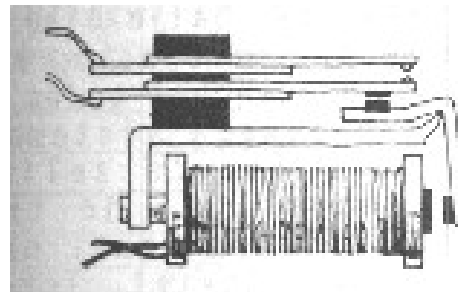
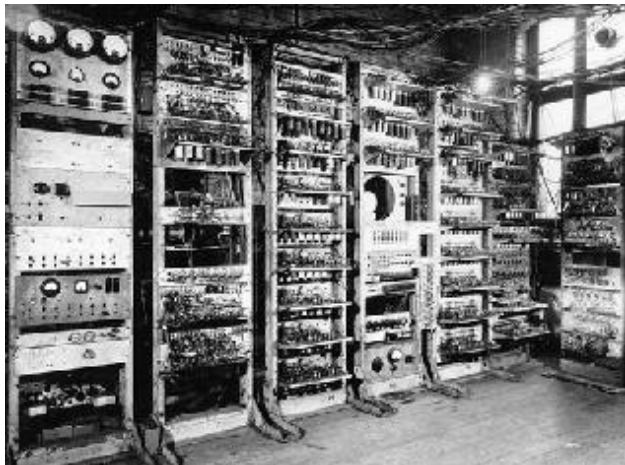
Konrad Zuse

- **Konrad Zuse** (1910-1996)
- 1936: Z1 - mehaničen, programirano upravljanje, dvojiški sistem
- 1940: Z2 - uporaba relejev
- 1941: Z3 - prvi pravi kalkulator, 2600 relejev, plavajoča vejica, 4 seštevanja v sekundi, 5 sekund za množenje, program na luknjanem traku

Doba relejev in elektronk

- **Howard Aiken**, IBM laboratoriji (Harvard):
- 1944 Mark 1: mehanično-električni stroj. Programi ta računanje logaritmov in trigonometričnih funkcij. Množi v 6 sekundah
- Dolg okoli 20m, težek 5 ton

John von Neuman

- ***John Von Neumann*** (1903–1950) ameriški matematik madžarskega rodu
- 1945 poda današnjo zasnovo računalnikov
- ideja shranjenega programa: program in podatki skupaj shranjini v računalniku.
- dvojiški sistem

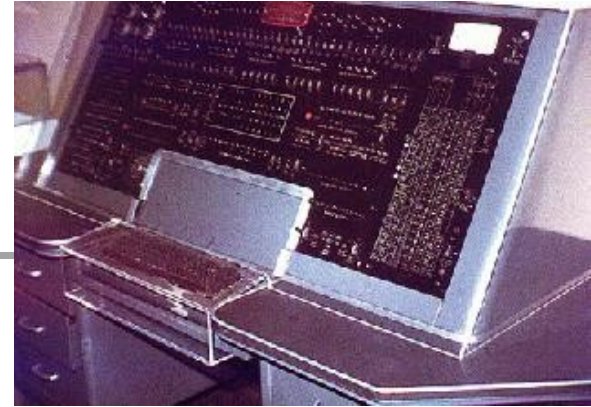

ENIAC, EDVAC

- ***P. Eckert in J.W. Mauchly*** ENIAC
 - Prvi povsem elektronski računalnik
 - 18 000 elektronk, tehtal je 80 ton,
 - Tisočkrat hitrejši od svojih predhodnikov.
 - Ni še bil zgrajen po Von Neumanu
- **1946 EDVAC (Electronic Discrete Variable Automatic Computer) – dokončan 1952**
 - Prvi računalnik s shranjenim programom
 - Sestavljen iz kontrolne enote, dekoderja, spomina, računske enote in ure.
 - Deluje do leta 1961

ENIAC

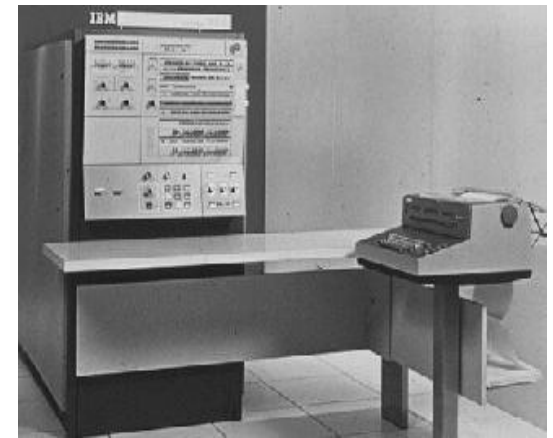
UNIVAC

IBM 701

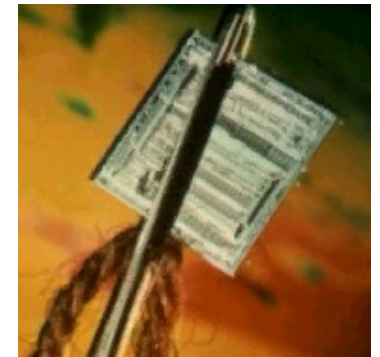
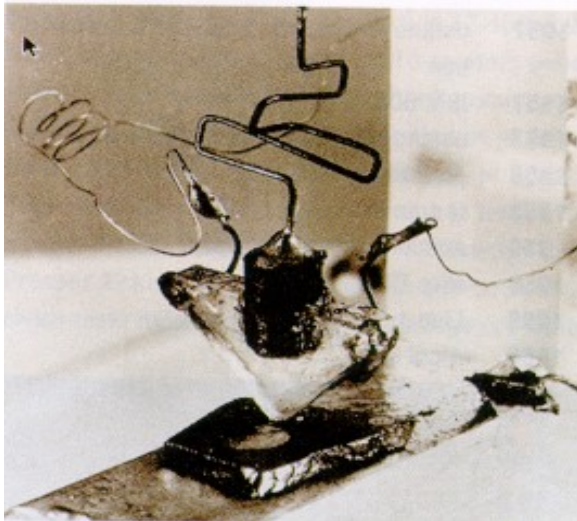
IBM 7090

IBM 360

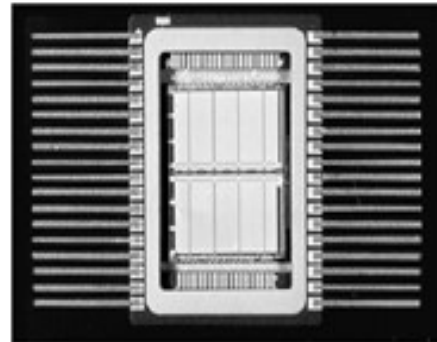
Doba tranzistorjev in integriranih vezij

- 1947 izum tranzistorja (Bellovi laboratoriji)
- 1958: integrirana vezja (Texas Instruments)

INTEL - Mikroprocesor

- 1971 prvi mikroprocesor **Intel 4004** (4 bitni procesor ki je deloval pri hitrosti 108 KHz)
- Izumitelj: ***Ted Hoff***
- Prednosti:
 - majhni
 - zanesljivi
 - poceni
 - hitri

Prvi osebni računalnik

- Med leti 1971 in 1975 je ugledal luč sveta MITS Altair:
 - Cena 350\$
 - Dobilo se ga je po delih
 - Mikroprocesor INTEL 8080 (8-bitni)

Hišni računalniki (8-bitini procesorji)

IBM PC - 1981 Boca Raton

- Raziskovalci IBM morajo v enem letu sestaviti lasten osebni računalnik
- Uporabijo že narejene dele in sestavijo prvi IBM PC
- IBM PC postane standard za največje število osebnih računalnikov

Do današnjih dni

- INTEL razvil izpeljanke procesorja 8086: 80286, 80386, 80486, Pentium,...
- IBM, Apple, Motorola in DEC razvijajo konkurenčne procesorje, ki so nekoliko manj razširjeni
- Hitrosti in zmožnosti računalnikov se podvajajo v malce več kot letu dni
- Današnji osebni računalniki so zmožni narediti preko milijardo seštevanj (množenj) na sekundo.